

beeldende vakken CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Het Feestaardvarken voor Arnhem

---

1 maximumscore 2

voorbeelden van juiste kenmerken:

- de lange / spitse (varkens)neus
- de lange oren
- de puntige / spitse staart
- de stevige klauwen

per juist kenmerk

1

2 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- Er zijn veel minder haren weergegeven dan er in werkelijkheid zijn (het is meer een suggestie van haren).
- De haren zijn teruggebracht tot een patroon (van gebogen lijnen).
- De haren van het aardvarken zijn niet op het beeld aangebracht maar in het beeld gekerfd.

3 maximumscore 2

voorbeelden van juiste voordelen:

- eenvoudiger transport
- makkelijker plaatsbaar
- (relatief) lager gewicht
- (deels) te maken in een werkplaats

4 C

5 maximumscore 2

voorbeelden van juiste kenmerken:

- Er zijn meerdere plekken om op het beeld te klimmen.
- Het is laag genoeg / oplopend.
- Het biedt voldoende grip / houvast.

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
<p>6 maximumscore 2 voorbeelden van juiste redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het aardvarken is alleen in deze dierentuin te zien. – In het kunstwerk heeft het aardvarken een feesthoedje op. – De titel van het werk is <i>Feestaardvarken</i> en verwijst daarmee naar de uitdrukking 'feestvarken'. <p>per juiste reden</p>		1
<p>7 maximumscore 3 voorbeelden van juiste argumenten: Het <i>Feestaardvarken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – geeft de plek een speelfunctie / trekt kinderen aan. – heeft een vrolijk aangezicht / verlevendigt het stadsbeeld. – fungeert als een ontmoetingsplek / brengt mensen bij elkaar. – is een kunstwerk in de openbare ruimte (en voor iedereen toegankelijk, je hoeft niet naar het museum om het te zien). – genereert klandizie voor omliggende horeca / winkels. <p>per juist argument</p>		1
<p>8 maximumscore 1 Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Je zal het <i>Feestaardvarken</i> niet in zijn geheel zien / Je zal het als enorm groot ervaren.</p>		
<p>9 maximumscore 2 voorbeelden van juiste argumenten: Het beeld</p> <ul style="list-style-type: none"> – is uniek (er zijn relatief weinig beelden van dit formaat in Nederland), wat nieuwsgierig maakt en mensen naar Arnhem trekt. – verwijst naar de dierentuin van Arnhem (waar een aardvarken te zien is) / verwijst naar een andere attractie van Arnhem (waar een aardvarken te zien is). – zet Arnhem op de kaart als culturele stad. <p>per juist argument</p>		1
<p>10 maximumscore 2 voorbeelden van juiste redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omdat het beeld niet als permanent beeld ontworpen is – omdat het beeld niet meer 'nodig' is / het doel is bereikt – omdat de dierentuin niet meer jarig is <p>per juiste reden</p>		1

Stadspoorten

---

11 maximumscore 3

voorbeelden van juiste kenmerken:

- zelfde (hoofd)vorm
- zelfde opbouw / indeling van de gevel
- driehoekige vorm bovenin (timpaan/fronton)
- cirkelvorm bovenin (zoals de klok)
- rechthoekige vlakverdeling (weerszijden boog en daarboven)
- zuilen
- fries
- decoratie op de plaats van het beeldhouwwerk / de reliëfs
- boogvorm op plek van oude doorgang
- zelfde plattegrond
- basement / onderste rand

per juist kenmerk

1

12 maximumscore 2

voorbeelden van juiste aspecten van de vormgeving:

aspect	uitleg
vorm	Vorm is onaf (aan de achterkant ontbreken delen).
materiaal	het gebruik van staal (om snel te kunnen bouwen)
kleur	Het oranje verwijst naar menie, een grondverf (in de staal-en scheepsbouw).

per juist aspect in combinatie met een juiste uitleg

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 3

voorbeelden van juiste redenen:

De reliëfs

- verbinden het verleden met het heden / verbinden de oude poort met de nieuwe poort / verwijzen naar de oude poort.
- geven de bezoeker informatie over de oude poort.
- zijn een eerbetoon aan de oude poort.
- laten zien hoe weinig er resteert van de oude poort.
- verwijzen naar het bombardement.
- decoreren de nieuwe poort.
- vergroten de reden om het kunstwerk te bezoeken.
- geven het contrast tussen oud en nieuw aan.
- tonen de symboliek van leeuwen in stadspoorten.

per juiste reden

1

14 C

15 maximumscore 2

Het antwoord dient de twee volgende elementen te bevatten:

- Het kunstwerk weerspiegelt de *wolken* / lijkt op een wolk / lijkt op een druppel waaruit wolken bestaan
- Het kunstwerk lijkt op een *poort* doordat men er onderdoor kan lopen

1

1

16 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste aspecten van de vormgeving waarbij de uitleg de volgende elementen moet bevatten:

aspect	uitleg
vorm	organisch / druppelachtig / vloeiend
kleur	zilverachtig
materiaal	hoogglanzend
textuur	glad

per juist aspect in combinatie met een juiste uitleg

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

voorbeelden van juiste handelingen:

- intensief glad maken / polijsten
- de platen perfect op elkaar te laten aansluiten / het precies passend maken van de platen
- de platen aan elkaar schroeven / de platen lassen met randen naar binnen gekeerd
- het aan de binnenkant van het skelet bevestigen

per juiste handeling

1

18 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste contrasten waarbij de uitleg de volgende elementen moet bevatten:

kunstwerk	gebouwen in de omgeving
organische / gebogen vorm	geometrische / rechte vormen
enkele vorm	samengestelde vorm
vrij in de ruimte	dicht op elkaar
metaal	steen / glas
relatief laag / horizontaal	hoog / verticaal
glad	geleed / ruw
spiegelend	niet spiegelend

per juist en volledig contrast

1

New York, New York

---

19 maximumscore 3

voorbeelden van juiste aspecten van de voorstelling:

- (veel) grote gebouwen
- een bioscoop
- divers verkeer (bus, auto, voetgangers)
- veel mensen (in de rij voor kaartjes)
- grote reclames aan de gevels

per juist aspect

1

20 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- door de afsnijding lijken de ramen door te lopen naar achteren en lijkt je naast / tegen het raam te staan
- doordat de reflectie van de lamp in het raam het straatbeeld overlapt
- doordat het raamkozijn / de staande delen van het kozijn het straatbeeld overlapt

21 maximumscore 1

het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

door de gedetailleerde/haarscherpe weergave (van hetgeen buiten de bus gebeurt)

22 maximumscore 2

voorbeelden van juist kenmerken:

- geen zichtbare verftoetsen
- realistische vormgeving / realistische weergave spiegeling / realistisch perspectief / realistisch kleurgebruik
- goed zichtbare details
- afsnijding, zoals vaak bij foto's het geval is

per juist kenmerk

1

23 maximumscore 1

voorbeelden van een juist aspect van de voorstelling:

- het Vrijheidsbeeld
- Engelstalige verkeersborden / wegwijzers uit New York
- (stations)hal van New York

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste aspecten van de vormgeving waarbij de uitleg de volgende elementen moet bevatten:

aspect	uitleg
compositie/ordening	– diagonale richtingen – herhaling / ritme
kleur	– contrast tussen zwart-wit en kleur – licht-donkercontrast – koud-warmcontrast
vorm	– grote diversiteit – onregelmatig
hanteringswijze	– grove toets/penseelstreken – transparant en dekkend – fotoprints en schilderen door / naast / over elkaar

per juist aspect in combinatie met de juiste uitleg 1

25 B

26 B

27 maximumscore 2

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- *Tkts Line* is een nauwkeurige registratie van een specifieke plek in New York 1
- *Estate* is een verbeelding van (persoonlijke, vluchtige, gevoelsmatige) indrukken van de kunstenaar van de stad New York 1

Ook wij wonen in Parijs

---

28 maximumscore 1

voorbeelden van een juist aspect van de voorstelling:

- De geportretteerden hebben een overdreven gezichtsuitdrukking.
- De geportretteerden tonen een (duidelijke) emotie.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

voorbeelden van juiste aspecten van de vormgeving:

aspect	uitleg
ruimte	close-up, waardoor gezicht heel dichtbij komt en indringend is
kleur	(sterk) licht-donkercontrast

Opmerking

Het scorepunt mag alleen worden toegekend als het juiste aspect in combinatie met de juiste uitleg is gegeven.

30 maximumscore 2

voorbeelden van juiste redenen:

- omdat JR letterlijk en figuurlijk dicht in zijn buurt zou komen
- omdat de jongen zichzelf (figuurlijk) bloot moest geven voor de camera / omdat de jongen zijn emotie moest tonen
- omdat de jongen moest kunnen vertrouwen op de goede bedoelingen van JR

per juiste reden

1

31 maximumscore 2

voorbeelden van juiste redenen:

- Zo geeft hij hen een individueel gezicht in plaats van een collectief imago.
- Zo worden de geportretteerden unieke personen. / Zo laat hij de identiteit van elke individuele jongere zien.
- Zo laat hij zien waar ze geboren zijn / waar ze wonen / dat ze een baan hadden.

per juiste reden

1

32 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- De vooroordelen over deze jongeren zijn er vooral in het centrum. Om de vooroordelen te ontcrachten zoekt hij de personen op die het vooroordeel hebben.
- Hij wil de vooroordelen onder de aandacht brengen van mensen die in het centrum komen / wonen.
- Hij wil bewoners uit verschillende wijken (van de stad) nader tot elkaar brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

Hij wil bereiken dat

- er aandacht komt voor de jongeren.
- mensen met de jongeren kennismaken.
- het imago van de jongeren verbetert.

34 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- Hij confronteert hiermee op een onverwacht moment de aanschouwers, waardoor zijn werk doeltreffend is.
- Het is illegaal. / Hij krijgt hiervoor geen vergunning, daarom is 's nachts een goed moment (want dan kan hij snel en stiekem werken).

35 maximumscore 2

voorbeelden van juiste redenen:

- om de bewoners te eren / om de bewoners niet te vergeten
- Zo wordt het een verrassingseffect: pas tijdens de sloop verschijnen de portretten.
- Om te laten zien dat deze flats bewoond waren en de bewoners door de sloop hun huis kwijt raken.
- Tijdens de sloop is het moeilijk om de foto's op te hangen.

per juiste reden

1

36 maximumscore 2

• voorbeelden van juiste argumenten **vóór**:

1

- Er kan bij de inwoners van (het centrum van) Parijs begrip ontstaan voor de jongeren in de buitenwijken.
- De jongeren zijn trots op hun portretten waardoor hun eigenwaarde stijgt.

• voorbeelden van juiste argumenten **tegen**:

1

- Het is een tijdelijk project waardoor de doelstelling snel kan worden vergeten.
- De foto's zijn illegaal en dat vergroot het negatief imago van de jongeren. / De jongeren worden aan een illegale actie gekoppeld.
- De foto's bevestigen nogmaals dat de jongeren anders zijn, door het expressieve karakter van de foto.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 29 mei. Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 29 mei kunt u nog tot en met 12 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in de webbased versie van Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen CSE

---

afbeelding 1	https://www.mixedgrill.nl/wp-content/uploads/2013/09/florentijn-hofman-partyaardvark-01.jpg
afbeelding 2	http://architizer-prod.imgix.net/media/1458126957132Bartokpark_buroharro1.JPG?q=60&auto=format,compress&cs=strip&w=1680
afbeelding 3	https://www.mixedgrill.nl/wp-content/uploads/2013/09/florentijn-hofman-partyaardvark-8.jpg
afbeelding 4	http://www.miniworldrotterdam.com/foto/Monumentendag_delftsche_poort_01.jpg
afbeelding 5	http://static.panoramio.com/photos/large/97684190.jpg
afbeelding 6	http://ianthearchitect.org/wp-content/uploads/2014/06/Nieuwe-Delftse-Poort-4.jpg
afbeelding 7a	http://www.bkor.nl/wp-content/uploads/2008/04/KraatCor_NieuweDelftsePoort-4-800x500.jpg
afbeelding 7b	https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Rotterdam_delftse_poort_details.jpg
afbeelding 8	https://www.angieslist.com/photos/cleaning-cloud-gate.htm
afbeelding 9	http://static.thousandwonders.net/Cloud.Gate.original.7770.jpg
afbeelding 10	http://trazosybosquejos.blogspot.nl/2011/01/richard-estes-pinta-los-reflejos.html
afbeelding 11	http://www.philamuseum.org/collections/permanent/63547.html?mulR=2055227226%7C9
afbeelding 12	http://www.editionsalternatives.com/voir/images/1063_2273.jpg
afbeelding 13,15,16	http://www.jr-art.net/projects/portrait-of-a-generation

filmstills 14a, 14b	http://www.jr-art.net/projects/portrait-of-a-generation
afbeelding 17	http://www.thenewwolf.co.uk/wp-content/uploads/2013/01/DEF10resize.jpg
afbeelding 18	http://www.jr-art.net/sites/default/files/styles/large/public/les_bosquets_tff_jr_2_.jpg
figuur 1	https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/35/Orycteropus_afer_stuffed.jpg/266px-Orycteropus_afer_stuffed.jpg
figuur 2	http://www.gelderlander.nl/arnhem/kleine-kink-in-de-kabel-bij-plaatsing-feestaardvarken~addc2c3e/
figuur 3a, 3b, 3c	https://www.dnainfo.com/chicago/20150917/downtown/whats-inside-bean-photos-show-building-of-cloud-gate
figuur 4	Thompson, Nato e.a., JR: Can Art Change the World?, Phaidon Press, London, 2015

(internetbronnen geraadpleegd 05-11-2016 afb. 5 en 6, JR geraadpleegd 17-008-2017, overige geraadpleegd 22-04-2017)

6 Bronvermeldingen Magazine *De Stad*

---

pagina 1 (van links boven naar rechts onder)

Marijke de Goey	http://4.bp.blogspot.com/-dXPBocz4ces/UonwpuuYhbl/AAAAAAAAAODY/6CxWHpPABso/s1600/LV110003.JPG (20-03-2017)
Aram Bartholl	http://www.johnsrnwalkshop.com/wp-content/uploads/2014/07/pb120441.jpg
Florentijn Hofman	http://www.florentijnhofman.nl/sites/default/files/styles/frontpage-slick/public/home/rabbit-9258hog.jpg?itok=9bHk7Ypg http://www.arnhem-direct.nl/berichten/florentijn-hofman-het-feestaardvarken-kan-wel-weg/
Richard Estes	http://americanart.si.edu/exhibitions/online/estes/images/fullsize/11.jpg

pagina 2 en 3 (van links boven naar beneden en rechts boven naar beneden)

Rotterdam schaakspel, Hoek	https://karinkoolen.files.wordpress.com/2013/09/schaken.jpg (20-03-2017)
Tjebbe Beekman	https://tjebbebeekman.com/2005-3/
Anish Kapoor	http://fr.academic.ru/pictures/frwiki/83/SkyMirror_NYC.jpg
1/2 Brussel 2 x	http://www.froot.nl/wp-content/uploads/2014/02/Stripmuur_MiloProfi_VisitFlanders_6925392177_785530ddcb_o.jpg https://nl.pinterest.com/pin/314970567660453299/ (20-03-2017)
Jan Rothuizen	https://scontent.cdninstagram.com/t51.2885-15/e35/16228794_374736406231218_5968406182245695488_n.jpg?ig_cache (20-03-2017) _key=MTQ0MTQyNjEwNzIxMDg3MDYzNw%3D%3D.2 (20.-03-2017)
JR	http://www.jr-art.net/projects/the-wrinkles-of-the-city-shanghai

pagina 4 en 5

1, 2 en 7	http://www.sofiegd.nl/site/amstertrammaps.html
3	https://www.flickr.com/photos/93093835@N00/5360541910/in/photostream/
4	https://www.flickr.com/photos/93093835@N00/5359915627/in/photostream/
5 en 6	http://www.sofiegd.nl/sgd/pers.html
8	https://www.facebook.com/LeonRomerFanpage/photos/a.416077261805030.100383.416050158474407/416077265138363/?type=3&theater

pagina 6 en 7 (08-03-2017)

1	https://issuu.com/cbkrotterdam/docs/2881cbk_kraatkrant_def_lr
stills 2, 3 en 6	https://www.youtube.com/watch?v=9yTAXCYBkyc
4	https://assets.catawiki.nl/assets/2016/9/21/a/a/3/aa3b35e4-8010-11e6-89ea-62b5f2976806.jpg
5	https://8hoos1lwj2vj1z00bj5eg8li-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/12/gyzkraatpic15-900x675.jpg
7	https://8hoos1lwj2vj1z00bj5eg8li-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/12/gyzkraatpic15-900x675.jpg
8	https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/ae/b1/b5/aeb1b5de17303c6f856bb4523d16c384.jpg
9	https://museumrotterdam.nl/collectie/item/74484-A-B
10	http://www.bkor.nl/wp-content/uploads/2008/04/KraatCor_NieuweDelftsePoort-5-800x500.jpg

pagina 8 van links boven naar rechts onder

Yin xiuzhen	https://synkroniciti.files.wordpress.com/2013/11/7868157214_58bb38cd32.jpg
Rotterdam Centraal	https://www.treinstationinfo.nl/wp-content/uploads/Station-Rotterdam-Centraal.jpg
Romare Bearden	https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/0b/77/be/0b77be71008eed68f2cfb6d3afc4444a.jpg
Chris Burden	https://coromandal.files.wordpress.com/2014/04/chris-burden-metropolis.jpg
BLU	http://a398.idata.over-blog.com/300x138/4/43/34/88/Blu-4.jpg (20-03-2017)

(internetbronnen geraadpleegd 06-02-2017 behalve anders vermeld tussen haakjes)

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.

beeldende vakken vmbo-GL en TL

Centraal examen vmbo-GL en TL

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo-GL en TL,

Bij het centraal examen beeldende vakken vmbo-GL en TL:

Op **pagina 5**, bij **vraag 4** moet naast antwoord **C**, ook antwoord **A** worden goed gerekend.

Toelichting:

De reden voor deze aanvulling ligt mede in de uitspraak die de kunstenaar Florentijn Hofman deed in een [interview](#).

Hier zegt hij onder andere: "Ik maak geen beelden, maar totaalinstallaties."

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren beeldende vakken vmbo-GL en TL.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter